

скандал между младата и възрастната... При чистенето и прането стават такива проблеми...” (ж, р. 1980 г., Йерлии) (Цит. по Ромската жена 2003: 200).

„... Етърва ми като не переше хубаво, сваля дрехите от простора (свекървата – б.а.), мачка дрехите в калта на земята и това е. Да се научи да пере, както трябва да бъде.. „ (ж., р. 1950 г.) (Цит. по Нунев 2008: 79).

Водеща роля на свекървата в дома е не само спрямо снахите. Това, което припечелят младите, ѝ се дава. „И най-вече старата ми искаше заплатата... Тя беше глава на семейството и взимаше парите на всички. Тя ръководи цялото семейство... Например, тръгна на работа и колкото ми даде тя, толкова. Вечерта ни разпределя парите...” (ж., р. 1950 г.) (Цит. по Нунев 2008: 79).

По време на катунарстването „...живеехме в една катуна (палатка – б.а.). Заедно готвим, гледаме децата, печем хляба и всички други женски работи. Всичко е общо и на младите свекървата държи парите” (ж., р. 1939 г., кардараши). Свекървата е тази, която въвежда порядък и всички трябва да я слушат. Тя е регулативен орган на семейството, но свекърът като “баща на фамилията” седи над всички. Той има последната дума и се намесва най-вече при решаване на конфликти.

Сериозните конфликти, водещи до разваляне на семейството, често тръгват от свекървата. Ако не се разбира със снаха си, тя непрекъснато настройва сина си срещу нея, предизвиква го и много често успява да я изгони. Обикновено разводът е мъжко решение и се осъществява под формата на изгонване на жената от мъжа или от свекървата

В циганските семейства рядко се стига до официален *развод*, въпреки че още в документи от XVI век са регистрирани такива случаи. Регистърът от 1523 г. споменава за развод на циганката Айше, дъщеря на Мустафа, която се развежда с циганина Курд, син на Абдуллах - тя живее в махагалата “Балък пазар”, София. Не са упоменати причините за развода (Цит. по Иванова 1996: 67).

„Женят се на малка възраст – жените не са достатъчно големи, за да раждат деца. Разводите през този период (преди да имат деца) са лесни. Сватосването се договаря между родителите и момчето трябва да плати определената сума за момичето. Тя се плаща на части, за да стане сватбата. Когато момчето не плати, родителите на момичето я вземат обратно и обявяват нейното връщане в родния катун. ... Други мотиви за развода са: отказ или невъзможност да ѝ осигури условията от договорката с ро-